

Na osnovu člana 24. stav 4., člana 32. stav 6. i člana 58. stav 2. Zakona o upravljanju otpadom ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/03), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, donosi

UREDBU

O SELEKTIVNOM PRIKUPLJANJU, PAKOVANJU I OZNAČAVANJU OTPADA

Opće odredbe

Član 1.

Ovom Uredbom propisuju se mjere za selektivno prikupljanje, identificiranje, skladištenje, pakovanje i označavanje otpada prije odlaganja, transporta ili prenosa do drugog lica nadležnog za povrat komponenti ili odlaganje i to na način koji štiti ljudsko zdravlje, okolinu, podstiče povrat komponenti i ponovno korištenje otpada.

Odredbe čl. 14-26. ove Uredbe primjenjuju se samo na generatore ("proizvođače"), vlasnike, prikupljače, prevoznike rabljenih mazivih ulja, te preduzeća i pojedince koji provode operacije konačnog zbrinjavanja rabljenih ulja.

Član 2.

Ova Uredba ne odnosi se na:

- 1) kućni otpad;
- 2) otpad koji se ne proizvodi u domaćinstvima ali je isti kao ili veoma sličan po svojoj prirodi kućnom otpadu, u čijem slučaju proizvođači otpada su dužni da ga predaju komunalnim preduzećima za otpad u skladu sa članom 25, stav 3, Zakona o upravljanju otpadom;
- 3) otpad proizveden u zdravstvenim ustanovama;
- 4) otpad koji je odložen ili iz kojeg je obavljen povrat komponenti ili koji je skladišten kod operatera koji posjeduje dozvolu za upravljanje otpadom ili okolinsku dozvolu (u daljnjem tekstu: dozvola).

Prikupljanje i skladištenje otpada prije transporta, povrata komponenti ili odlaganja

Član 3.

Proizvođači otpada prikupljaju otpad koji se javlja na njihovom području ili koji rezultira direktno od njihovih aktivnosti, a taj otpad trebaju skladištiti na određenoj(im) lokaciji/lokacijama prije njegovog odlaganja ili transporta, uključujući prevoz do odgovornog lica za povrat komponenti ili odlaganje otpada.

Identifikacija otpada

Član 4.

Proizvođač otpada dužan je da identifikuje sve vrste otpada koje se proizvode u određenom postrojenju koristeći kao referentnu listu otpada iz Pravilnika o kategorijama otpada sa listama ("Službene novine Federacije BiH", broj 9/05).

Proizvođač je posebno dužan da identifikuje opasni otpad koji proizvodi.

Ako operater skladišti otpad za koji mu nije poznat sadržaj, dužan je da poduzme mjere koje uključuju detaljno ispitivanje i sprovođenje hemijske analize u cilju utvrđivanja karakteristika otpada.

Do utvrđivanja karakteristika otpad se tretira kao opasni otpad.

Postupanje sa otpadom i skladištenje otpada

Član 5.

Proizvođač ili vlasnik otpadnog materijala koji skladišti otpad prije njegovog prenosa, transporta, povrata komponenti ili odlaganja dužan je da obezbijedi da se otpad skladišti i po potrebi pakuje na slijedeći način:

- 1) otpad se ne smije prosuti ili rasuti kao rezultat tretiranja otpada ili prirodnih pojava;
- 2) tečni otpad i procjedne vode se ne smiju ispuštati u odvode, vodene tokove ili okolno zemljište;
- 3) otpad mora biti obezbijeđen od vandalizma, krađe, manipulacije od strane neovlaštenih ljudi i životinja ili bilo koje druge vrste nepravilnosti;
- 4) otpad ne smije ostavljati negativne posljedice na okolinu, niti smije biti uzrok uznemiravanja uslijed razvoja neprijatnih mirisa ili narušavanja estetskih karakteristika krajolika.

Otpad materijal mora biti sigurno i bezbjedno skladišten u odgovarajućim kontejnerima.

Razdvajanje i miješanje otpada

Član 6.

Otpad koji je namijenjen različitim preduzećima za upravljanje otpadom ili koji će biti izložen različitim aktivnostima upravljanja mora biti razdvojen.

Otpad se ne smije miješati ako bi takav postupak ometao ili spriječio aktivnosti na povratu komponenti većine ili cjelokupne količine otpada.

Otpad koji se prikuplja po sistemu selektivnog prikupljanja otpada, potrebno je prethodno odvojiti od ostale količine proizvedenog otpada.

Otpad koji u međusobnom kontaktu izaziva hemijske reakcije mora se razdvojiti kako bi se spriječila hemijska reakcija u slučaju curenja.

Pakovanje otpada

Član 7.

Otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica po potrebi zahtijeva pakovanje u kontejner ili u ambalažu prethodno dogovorenu sa prevoznikom uzimajući u obzir vrstu vozila ili prevoznog sredstva kako bi otpadni materijal bio bezbjedan i ne bi se mogao prosuti ili raznijeti tokom prijevoza.

Opasni otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica pakuje se u bezbjednu zatvorenu ambalažu koja može da izdrži opterećenje svakodnevne upotrebe i umjerene uvjete skladištenja i koja sprječava da otpad dođe u kontakt sa okolinom, u skladu sa posebnim propisima o transportu opasnih roba.

Ambalaža i naljepnice moraju biti izrađene od materijala koji ne reaguje na opasni otpad na način na koji bi predstavljali opasnost po ljudsko zdravlje i okolinu.

Označavanje otpada

Član 8.

Otpad koji se skladišti u zatvorenim kontejnerima ili koji se vizuelno ne može identifikovati treba da bude označene natpisom (etiketom) sadržaja.

Za opasni otpad koji se transportuje do drugog ovlaštenog lica a koji posjeduje jednu od slijedećih karakteristika:

- 1) eksplozivan,
- 2) oksidirajući,
- 3) veoma zapaljiv,
- 4) nadražujući,
- 5) štetan,
- 6) toksičan,
- 7) kancerogen,
- 8) toksičan za reprodukciju,
- 9) korozivan,
- 10) mutageni,
- 11) ekotoksičan, ambalaža se obilježava nazivima opasnih supstanci koje prvenstveno čine otpad opasnim kao i odgovarajućim međunarodno priznatim simbolima i opisima opasnog otpada i standardnim frazama za obilježavanje rizika i sigurnosti (R i S fraze) koje se koriste u državama Evropske unije.

Ako se sastav ili karakteristike opasnog otpada u većoj mjeri ne razlikuju od supstanci koje većinski čine otpad koji se proizvodi i ako se otpad skladišti u originalnoj ambalaži za navedenu supstancu, mogu se koristiti upozoravajuće naljepnice (etikete) / obilježja koja su već prisutna na ambalaži pod uvjetom da su popraćena ostalim neophodnim navedenim u stavu 2. ovog člana.

Ako je sastav opasnog otpada nepoznat i ne može se sa sigurnošću utvrditi, ambalaža treba da sadrži naljepnicu "Opasan otpad, sastav nepoznat". U tom slučaju, upozoravajuća naljepnica mora sadržati simbole za opasni otpad "T" (toksičan) i "F" (lako zapaljiv) i R frazu R11-R23, R24, R25 kao i S frazu S1-S3, S7, S9 - S36, S37, S39.

Obilježja navedena u stavu 2. ovog člana nisu potrebne za:

- 1) ambalažu za opasni otpad na kojoj su već prisutne upozoravajuće naljepnice po drugom sistemu obilježavanja pod uvjetom da ti natpisi pružaju iste informacije;
- 2) ambalažu za opasni otpad koja se koristi isključivo za transport otpada pod uvjetom da je ta ambalaža obilježena u skladu sa odredbama Nacrta Zakona o prijevozu opasnih materija BiH; ili
- 3) ambalažu za opasni otpad koji se odlaže u prijemnim postrojenjima a koja je propisno obilježena sigurnosnim podacima.

Sva obilježja (etikete) na ambalaži moraju biti izražena na jednom od jezika u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, trebaju biti vodootporna i otporna na vanjske uvjete i utjecaje, trebaju da pruže odgovarajuće informacije o količini, sastavu i opasnim karakteristikama otpada, o mjerama predostrožnosti tokom tretmana otpada i o mjerama koje je neophodno preuzeti u slučaju nezgode.

Obilježje se stavlja na jednu ili više stranica ambalaže bilo to direktno na ambalažu ili na posebnu oznaku izrađenu za ove svrhe na način da bude horizontalno čitljivo ako je ambalaža u normalnom položaju.

Obilježje se stavlja na zajedničku ambalažu kada je potrebno na naljepnici navesti broj upakovanih jedinica u zajedničkom paketu.

U slučaju da nije moguće nalijepiti naljepnicu direktno na ambalažu zbog njene veličine ili oblika, moguće je na ili uz ambalažu priložiti posebnu etiketu ili obilježavajuću pločicu.

Transport otpada

Član 9.

Proizvođač ili vlasnik otpada ne smije deponovati otpad ili svjesno dozvoliti da se otpad deponuje na bilo koju lokaciju ako ne posjeduje dozvolu i ako odlaganje nije u skladu sa odredbama iz dozvole.

Proizvođač ili vlasnik otpada ne smije tretirati ili odlagati otpad ili svjesno uzrokovati ili svjeno dozvoliti tretiranje ili odlaganje otpada, ako navedene aktivnosti nisu u skladu sa odredbama iz dozvole, osim u slučaju da je količina ili vrsta otpada takva da nije potrebno posjedovati dozvolu za upravljanje otpadom.

Proizvođač ili vlasnik otpada smije prenositi otpad do treće osobe, ako je ta osoba ovlaštena da prevozi, skladišti, obnavlja ili odlaže otpad navedene vrste ili sastava.

Prevoznik otpada je dužan preduzeti mjere koje će osigurati:

- 1) da se otpad koji je poslan u odvojenim kontejnerima ne miješa, i
- 2) da se oznake (etikete) održavaju u čitljivom stanju do predaje pošiljke primaocu otpada.

Opasni otpad

Član 10.

Proizvođač ili vlasnik otpada koji transportuje opasni otpad do operatera unutar Federacije Bosne i Hercegovine mora osigurati da otpad bude praćen ispunjenim formularom koji je u prilogu 1 ove Uredbe (u daljnjem tekstu: transportna dokumentacija), a može se nabaviti u nadležnom kantonalnom ministarstvu za zaštitu okoliša.

Transportnu dokumentaciju potpisuju prevoznik otpada i primalac otpada.

U slučaju da isti prevoznik više puta prevozi slične vrste otpada za transport može obezbijediti jednu transportnu dokumentaciju koja važi za određeni period a najduže do 12 mjeseci.

Kopija transportne dokumentacije čuva se u arhivi prevoznika i primaoca otpada u periodu od dvije godine od dana transporta otpada.

U periodu iz stava 3. ovog člana prevoznik je dužan dostaviti transportnu dokumentaciju u roku od sedam dana od dana prijema pismenog zahtjeva kantonalnog ministra nadležnog za okoliš.

Za transport opasnog otpada za koji je obezbijeđena dokumentacija utvrđena propisom iz člana 32. stav 5. Zakona o upravljanju otpadom, ne obezbjeđuje se transportna dokumentacija iz stava 1. ovog člana.

Član 11.

Za potrebe transporta otpada pošiljalac, prevoznik i primalac otpada dužni su:

- 1) pošiljalac, prije predaje pošiljke prevozniku da ispuni dio A i dio D transportne dokumentacije u pet primjeraka;
- 2) prevoznik, kod preuzimanja pošiljke, da ispuni dio B i dio C transportne dokumentacije u pet primjeraka zajedno sa pošiljaocem;
- 3) pošiljalac da:
 - (a) preda prva četiri primjerka transportne dokumentacije prevozniku, i
 - (b) zadrži preostali primjerak;
- 4) prevoznik da osigura da pošiljku sve vrijeme prati transportna dokumentacija i prilikom dostave pošiljke primaocu otpada, dati četiri primjerka;
- 5) primalac robe da, kod preuzimanja pošiljke:
 - (a) ispuni dio E u četiri primjerka,

- (b) zadrži jedan primjerak,
- (c) vrati jedan primjerak prevozniku, koji zadržava ovaj primjerak,
- (d) dostavi jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka otpada i
- (e) dostavi jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš na području prijema pošiljke.

Član 12.

Ukoliko primalac otpada odbije primiti pošiljku otpada dužan je:

- 1) upisati na dio E u svim primjercima transportne dokumentacije da pošiljka nije prihvaćena,
- 2) zadržati jedan primjerak transportne dokumentacije,
- 3) vratiti jedan primjerak transportne dokumentacije prevozniku,
- 4) dostaviti jedan primjerak transportne dokumentacije kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka, i
- 5) dostaviti jedan primjerak kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš na području prijema pošiljke;

Ukoliko primalac otpada odbije primiti pošiljku otpada pošiljalac je dužan osigurati da se pošiljka vrati pošiljaocu ili premjesti drugom primaocu otpada uz obezbjeđenje nove transportne dokumentacije.

Pošiljalac je dužan, u roku od tri dana od dana vraćanja ili premještanja pošiljke drugom primaocu dostaviti pismeni izvještaj kantonalnom ministarstvu nadležnom za okoliš sa čijeg se područja šalje pošiljka otpada.

Član 13.

U prilogu ove Uredbe nalazi se formular za transportnu dokumentaciju.

Član 14.

Rabljena ulja

Definicije

Pojam Rabljeno ulje označava otpadni proizvod iz aplikacija mazivih ulja, čije izvorne karakteristike su se u toku upotrebe, skladištenja ili prevoza u tolikoj mjeri promijenile da više nije prikladno za izvorno namijenjene primjene.

Tretman (obrada) ili zbrinjavanje rabljenih ulja uključuje metode reprocesuiranja, regeneracije, sagorijevanja u cilju energetskog iskorištavanja i spaljivanje u spalionicama opasnog otpada.

Reprocesuiranje označava uklanjanje nerastvorljivih kontaminata i proizvoda oksidacije iz rabljenog ulja putem zagrijavanja i jednostavnih hemijskih ili mehaničkih operacija, kao što su taloženje, filtracija, dehidratacija ili centrifugiranje.

Regeneracija ili rerafinacija označava proizvodnju baznih ulja iz rabljenih ulja pomoću kompleksnijih procesa koji uklanjaju kontaminante, proizvode oksidacije i degradacije mazivih ulja, te aditive.

Skraćenica PCB/PCT označava polihlorirane bifenile, polihlorirane terfenile, monometiltetrahlordifenilmetan, monometildihlorodifenilmetan, monometildibromodifenilmetan, kao i smjese koje sadrže bilo koju od ovih supstanci u koncentracijama većim od 0,005 % (maseni procenat).

Član 15.

Rabljena ulja se prema sadržaju kontaminata svrstavaju u slijedeće kategorije:

- 1) I kategorija - rabljena motorna ulja, hidraulična ulja, ulja za zupčaste prenosnike, ulja za turbine i kompresore *mineralne uljne osnove*, sa ukupnim sadržajem halogena od maksimalno 2g/kg i ukupnim sadržajem PCB/PCT od maksimalno 20 mg/kg (ppm). Ukoliko je to moguće, ulja ove kategorije je najbolje podvrgnuti regeneraciji. Ukoliko to nije moguće, takva ulja se mogu sagorijevati kao gorivo, pri čemu operater postrojenja za sagorijevanje mora uzeti u obzir maksimalne dozvoljene emisije polutanata u zrak

propisane federalnim i kantonalnim zakonima o zaštiti zraka i njihovim provedbenim propisima, ili spaljivati u spalionicama opasnog otpada.

2) II kategorija - rabljena ulja sa sadržajem PCB/PCT višim nego ulja II Kategorije, a koja se mogu regenerirati, sagorijevati kao gorivo ili spaljivati u spalionicama opasnog otpada, u zavisnosti od primijenjene tehnologije i uz odobrenje operatera postrojenja ovlaštenog za takav tretman. Regeneracija takvih ulja je dozvoljena samo ako primijenjeni proces regeneracije omogućuje da se sadržani PCB/PCT unište ili da se njihov rezultirajući sadržaj u regeneriranim uljima smanji tako da ne premašuje 50 ppm. Ako se ulje ove kategorije želi sagorijevati kao gorivo, njegov maksimalni sadržaj PCB/PCT ne smije prekoračiti 50 ppm, a operater postrojenja za sagorijevanje mora uzeti u obzir maksimalne dozvoljene emisije polutanata u zrak propisane federalnim i kantonalnim zakonima o zaštiti zraka i njihovim provedbenim propisima.

4) III kategorija - rabljena maziva nepoznatog porijekla ili sastava, rabljena ulja iz procesa obrade metala, te transformatorska ulja sa sadržajem PCB/PCT većim od 50 mg/kg (ppm),, koja se moraju spaljivati u propisnim spalionicama opasnog otpada uz potpuno uklanjanje rezultirajućih toksičnih gasova i punu kontrolu temperature spaljivanja, vremena retencije (zadržavanja) i turbulencije.

Član 16.

Rabljeni ulje jedne kategorije ne smije se miješati sa rabljenim uljima drugih kategorija, niti sa gorivima, glikolima (antifriz), rastvaračima, poljoprivrednim hemikalijama, tečnostima za kočnice, vodom, opasnim supstancama poput PCB/PCT, supstancama koje sadrže ili se sumnja da sadrže PCB/PCT u koncentracijama većim od 50 mg/kg (kao u slučaju nekih ulja korištenih kod transformatora, električnih kondenzatora ili hidrauličnih sistema), osim ako je to zvanično dozvoljeno pismenim putem od strane operatera ovlaštenog postrojenja za tretman u kojem se ulje namjerava tretirati.

Ovo je prvenstveno primjenjivo u slučaju propisnog spaljivanja smjesa ulja I, II i III kategorije u spalionicama opasnog otpada. Ukoliko nije poznato kojoj kategoriji pripadaju rabljena ulja, potrebno je svaku pojedinu vrstu ulja (npr. motorna ulja, hidraulična ulja, itd.) skladištiti odvojeno, osim ako je njihovo miješanje zvanično dozvoljeno pismenim putem od strane operatera ovlaštenog postrojenja za tretman u kojem se ulje namjerava tretirati.

Član 17.

Generatori rabljenih ulja dužni su prikupiti minimalni procenat generiranih rabljenih ulja prema slijedećoj tabeli:

Vrsta rabljenih ulja	Minimalna količina koja se mora prikupiti (%)
Motorna ulja	45
Ulja za zupčaste prenosnike	75
Hidraulična ulja	75
Ulja za turbine	80
Ulja za kompresore	50
Elektroizolaciona ulja (ulja za električne transformatore, kondenzatore, i sl.)	80
Ulja za prenos topline	70
Ulja za obradu metala (uključujući emulzionu ulja)	50
Ulja za klizne staze	20

Član 18.

Generatori rabljenih ulja moraju nadležnom organu koji je izdao njihovu okolinsku dozvolu ili dozvolu za upravljanje otpadom do 1. marta svake godine dostaviti izvještaj sa podacima o količinama i vrstama (ili kategorijama) rabljenih ulja koja su prikupili u toku prethodne godine.

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi na domaćinstva.

Član 19.

Generatori rabljenih ulja mogu sa drugim subjektima sklopiti ugovor o prikupljanju rabljenih ulja u njihovo ime.

Član 20.

Generatori, vlasnici, prikupljači, prevoznici rabljenih ulja, kao i preduzeća ili pojedinci koji provode operacije konačnog zbrinjavanja rabljenih ulja, moraju voditi mjesečnu evidenciju količina i vrsta rabljenih ulja s kojima rade.

Evidencija se mora čuvati najmanje 5 godina.

Odredbe st. 1. i 2. ovog člana ne odnose se na domaćinstva.

Član 22.

Svi kontejneri sa sadržajem rabljenog ulja moraju biti označeni natpisom ili etiketom sa navodom: "RABLJENO ULJE _____ (vrsta ili kategorija)" ili "RABLJENO _____ (vrsta) ULJE".

Član 22.

Preduzeća ili pojedinci koji skladište rabljena ulja moraju čuvati dva uzorka od po 1 litar od svake pojedinačne količine rabljenog ulja skladištene u odvojenim kontejnerima.

Uzorci se moraju držati u jasno označenim plastičnim ili čeličnim kontejnerima.

Etiketa mora sadržavati podatke o porijeklu, datum prijema, vrsti ili kategoriji rabljenog ulja.

Kontejneri (kanisteri i sl.) i naprave za uzimanje uzoraka moraju biti održavani čisti u cilju sprečavanja kontaminacije uzorkovanog ulja.

Čepovi kontejnera/kanistera moraju osiguravati dobro zaptivanje.

Odredba ovog člana ne odnosi na domaćinstva.

Član 23.

Svako skladištenje, prevoz ili tretman rabljenog ulja mora biti praćen odgovarajućom dokumentacijom sa navodom ključnih fizičkih i hemijskih svojstava rabljenog ulja, što uključuje najmanje temperaturu plamništa, sadržaj PCB/PCT i halogena (hlor, brom, fluor).

Odredba stava 1. ovog člana ne odnosi se na skladištenje rabljenih ulja u domaćinstvu.

Član 24.

Centri za prikupljanje ili stanice za transfer rabljenih ulja moraju biti jasno označeni postavljanjem oznake sa slovima dimenzija najmanje 20 x 30 cm.

Član 25.

Prikupljanje, prevoz i tretman, tj. zbrinjavanje rabljenih ulja mogu obavljati samo preduzeća ili pojedinci koji posjeduju okolinsku ili dozvolu za upravljanje otpadom.

Pojedinačni transfer rabljenih mazivih ulja iz domaćinstava do centara za prikupljanje ili transfer stanica je izuzet od obaveze posjedovanja dozvole.

Član 26.

Nepriдрžavanje odredaba ove Uredbe, a naročito onih koji se odnose na obavezu sprečavanja miješanja ulja različitih kategorija, obavezu vođenja evidencije i čuvanja uzoraka, obavezu osiguravanja odgovarajućeg označavanja kontejnera, kao i nedostavljanje tačnih podataka o sadržaju rabljenog ulja daljim primaocima ulja (u slučaju preuzimanja radi transfera ili tretmana), podliježu sankcioniranju u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Član 27.

Ova Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

V broj 362/06
29. juna 2006 godine
Sarajevo

Premijer
dr. **Ahmet Hadžipašić**, s. r.